

Bağış ve aidat toplayan derneğin KDV mükellefi olup olmayacağı hususunda hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84974990-130[1-2012-36]-425
Tarih	18.04.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 84974990-130[1-2012-36]-425 18/04/2014

Konu : Bağış ve aidat toplayan derneğin KDV mükellefi olup olmayacağı hususunda.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Derneğinizin giderlerini karşılamak üzere topladığı üye aidatları ile Derneğimize yapılan bağışların kurumlar vergisi ve katma değer vergisi karşısındaki durumu sorulmaktadır.

KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, derneklere ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış, dernek tüzel kişiliği ise mükellefiyet dışında bırakılmış olup, aynı Kanunun 2 nci maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında ise derneklere ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve bu maddenin birinci ve ikinci fıkraları dışında kalan ticari, sınai ve zirai

işletmeler ile benzer nitelikteki yabancı işletmelerin, derneklerin iktisadi işletmeleri olduğu, derneklere ait iktisadi işletmelerin kazanç gayesi gütmemelerinin, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun "Muafiyetler" başlıklı 4 üncü maddesinin (j) bendinde, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş spor kulüplerinin idman ve spor faaliyetlerinde bulunan iktisadî işletmeleri ile sadece idman ve spor faaliyetlerinde bulunan anonim şirketlerin kurumlar vergisinden muaf oldukları hükmüne yer verilmiştir.

03.04.2007 tarih ve 2648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin "2.4. Dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler" başlıklı bölümünde iktisadi işletmenin tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerektiği, aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyeceği ifade edilmiştir.

İktisadi işletmenin belirgin özellikleri, bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesidir. Diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurları, ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetlerdir.

Aynı Tebliğin "4. Muafiyetler" başlıklı bölümünün, "4.12. Spor kulüplerinin idman ve spor faaliyetlerinde bulunan iktisadi işletmeleri ile sadece idman ve spor faaliyetinde bulunan anonim şirketler" başlıklı alt bölümünde;

"Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş spor kulüplerinin idman ve spor faaliyetlerinde bulunan iktisadi işletmeleri ile sadece idman ve spor faaliyetlerinde bulunan anonim şirketler, Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında kurumlar vergisinden muaftırlar.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş spor kulüplerinin idman ve spor faaliyetlerinde bulunan iktisadi işletmelerinin muafiyet hükmünden yararlanabilmesi için iktisadi işletmenin;

- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve/veya özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş olan spor kulüplerine ait olması,

- Faaliyetlerinin sadece idman ve spor faaliyetlerinden ibaret olması

gerekmektedir.

..."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Aidat, dernek üyeleri tarafından dernek yönetimine, herhangi bir hizmet verilip verilmemesine bağlı olmaksızın, belli miktarda ve sürekli olarak ödenen tutarlar olup, bağış ise, gönüllülük esasında, bir şeyin karşılığı olmaksızın ödenen bedellerdir. Bağış veya aidat, bir hizmetin karşılığında ödeniyorsa, yapılan ödeme aidat ya da bağış değil, verilen hizmetin bedelidir. Bu durumda, bir hizmet karşılığında bağış ya da aidat adıyla para alınması, söz konusu hizmetin bedel karşılığında yapıldığını göstermektedir.

Bu çerçevede, Derneğin elde ettiği üye aidatı veya bağışların belli bir hizmetin karşılığı olması durumunda söz konusu hizmet Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında bulunmayacaktır.

Dolayısıyla salon kullanım maliyeti ve kulübün diğer giderleri için (eşofman, forma, ulaşım, yemek, federasyon harçları v.b.) hizmet verilenlerden veya ailelerinden üye aidatı veya bağış adı altında bir bedel tahsil edilmesi nedeniyle yapılan faaliyetin Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında idman ve spor faaliyeti olarak değerlendirilmesi mümkün olmadığından Derneğimize ait iktisadi işletme oluşmakta olup, oluşan iktisadi işletmeden dolayı kurumlar vergisi mükellefiyetinizin tesisi gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN:

3065 sayılı KDV Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu,

- 1/3-g bendinde, dernek ve vakıflara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisine tabi olduğu ,

- 20/1 maddesinde, vergi matrahının teslim ve hizmet işlemlerinin karşılığını teşkil eden bedel olduğu,

- 20/2 maddesinde ise, bedel deyiminin malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği,

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, salon kullandırılması ve diğer teslim ve hizmetleriniz nedeniyle Derneğimize bağlı oluşan iktisadi işletmenin bu işlemleri 3065 sayılı Kanunun 1/3-g maddesi kapsamında KDV ye tabi olacak, bu işlemlerinizin karşığını teşkil eden bedel (aidat, bağış vb.) üzerinden KDV hesaplanacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026